

UZASADNIENIE

W dniu 10.09.2025r. do Urzędu Miasta i Gminy Prabuty wpłynęła skierowana do Rady Miejskiej w Prabutach petycja w/s aktualizacji prawa miejscowego w zakresie funkcjonowania znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Prabuty pomników przyrody. Z treści petycji wynika, iż Rada Miejska w Prabutach powinna podjąć działania w celu podjęcia uchwały lub uchwał aktualizujących zapisy dotyczące wszystkich pomników przyrody ustanowionych rozporządzeniami wojewody na podstawie dawnych przepisów prawa oraz dokonanie zmian w podjętym uchwałą programie ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Prabuty o szczegółowe zapisy dotyczące ochrony pomników przyrody.

W myśl art. 18 b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym rada gminy rozpatruje skargi na działania wójta i gminnych jednostek organizacyjnych, wnioski oraz petycje składane przez obywateli, w tym celu powołuje komisję skarg, wniosków i petycji.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o petycjach, petycja złożona do organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego jest rozpatrywana przez ten organ.

Mając powyższe regulacje prawne na uwadze Przewodniczący Rady Miejskiej w Prabutach skierował petycję do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji celem zajęcia stanowiska.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji na podstawie zebranych informacji w sprawie na posiedzeniu w dniu 17.10.2025r. uznała za zasadną wniesioną petycję i rekomendowała podjęcie działań w zakresie przygotowania stosownych projektów uchwał w przedmiotowej sprawie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336, z późn. zm.), pomniki przyrody są jedną z form ochrony przyrody i podlegają szczególnej opiece. Obowiązkiem jednostek samorządu terytorialnego jest zapewnienie skutecznej ochrony tych obiektów, co wiąże się zarówno z aktualizacją przepisów prawa miejscowego, jak i odpowiednim nadzorem oraz dokumentowaniem stanu pomników przyrody.

Znaczna część istniejących na terenie Miasta i Gminy Prabuty pomników przyrody objęta została ochroną na mocy dawnych rozporządzeń wojewody. Akty prawne na podstawie których funkcjonują pomniki nie są w pełni zgodne z aktualnymi przepisami ustawy o ochronie przyrody. Brakuje m.in. jednoznacznych zapisów dotyczących organu sprawującego nadzór, co może prowadzić do niejasności kompetencyjnych i ograniczać skuteczność działań ochronnych.

W związku z powyższym Rada Miejska w Prabutach stwierdza, że zasadne jest:

1. Utworzenie nowej uchwały Rady Miejskiej w Prabutach w sprawie, w której zostaną:
 - o ujednolicone i zaktualizowane zapisy dotyczące wszystkich obiektów – pomników przyrody, ustanowionych na podstawie dawnych przepisów, np. poprzez rozporządzenia wojewody;
 - o wyeliminowane niejasności w zakresie organu sprawującego nadzór;
 - o wskazane aktualne dane lokalizacyjne i przyrodnicze każdego z pomników;
 - o zawarte obowiązujące zakazy zgodne z art. 45 ustawy o ochronie przyrody;
 - o ustanowiona podstawa do planowania działań ochronnych i kontrolnych.
2. Wprowadzenie zmian do uchwały w/s programu ochrony środowiska dla Miasta Prabuty poprzez wprowadzenie zapisów uszczegóławiających działania w zakresie ochrony pomników przyrody, w szczególności poprzez:
 - o określenie częstotliwości przeglądów terenowych (raz na rok lub raz na dwa lata);

- przeprowadzanie wizualnej oceny stanu zdrowotnego drzew (lub innych obiektów) uznanych za pomniki przyrody;
- ocenę kompletności i widoczności oznakowania pomników;
- kontrolę przestrzegania ustanowionych zakazów;
- identyfikację potrzeb ochronnych, np. pielęgnacji, zabezpieczenia, ewentualnej interwencji konserwatorskiej;
- sporządzanie z takich przeglądów dokumentacji (protokołu, raportu) w celu archiwizacji i monitorowania stanu obiektów w czasie.

Powyższe działania przyczynią się do skuteczniejszej ochrony przyrody na terenie Miasta i Gminy Prabuty. Jednocześnie dostosują lokalne przepisy do wymogów ustawowych oraz dobrych praktyk w zakresie zarządzania formami ochrony przyrody.

Tym samym zasadne jest podjęcie przez Radę Miejską w Prabutach prac w celu aktualizacji przepisów prawa miejscowego, dotyczących pomników przyrody.